

S M Ě R N I C E č. 3 /1989
federálního ministerstva paliv a energetiky

k uplatňování resortního seznamu zaměstnání zařazených do
I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabez-
pečení

K zabezpečení jednotného postupu při uplatňování re-
sortního seznamu zaměstnání zařazených do I. a II. pra-
covní kategorie /dále jen "preferovaná pracovní katego-
rie"/ pro účely důchodového zabezpečení, vydaného výno-
sem federálního ministerstva paliv a energetiky ze dne
7. prosince 1978 č. 6^{1/}, ve znění pozdějších výnosů^{2/}
/dále jen "resortní seznam"/, federální ministerstvo pa-
liv a energetiky v dohodě s ústředním výborem Odborového
svazu pracovníků hornictví a energetiky a po projednání
s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí stano-
ví:

Článek 1

Základní ustanovení

1. Směrnice pro zařazování zaměstnání v preferované pra-
covní kategorii a pro hodnocení dob zaměstnání se vz-
tahuje na pracovníky organizací v působnosti federální-
ho ministerstva paliv a energetiky.

1/ Registrován v částce 4/1979 Sb.

2/ Výnos ze dne 29. prosince 1980 č. 2, reg. v částce 10/1981 Sb.
Výnos ze dne 25. srpna 1982 č. 3, reg. v částce 9/1983 Sb.
Výnos ze dne 23. prosince 1985 č. 4, reg. v částce 7/1986 Sb.
Výnos ze dne 18. března 1987 č. 1, reg. v částce 5/1987 Sb.
Výnos ze dne 29. září 1988 č. 5, reg. v částce 41/1988 Sb.

Článek 2

Podmínky pro zařazování, vykazování a hodnocení zaměstnání v preferované pracovní kategorii

1. Pro zařazení zaměstnání do preferované pracovní kategorie rozhoduje splnění podmínek stanovených zákonem č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, /dále jen "zákon"/ a nařízením vlády ČSSR č. 117/1988 Sb., o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení /dále jen "nařízení vlády"/.

V preferované pracovní kategorii lze tedy hodnotit jen takové zaměstnání, které je výslovně uvedeno v resortním seznamu a pokud pracovník vykonává soustavně a v požadovaném časovém rozsahu v rámci pozorovacího období práce podle popisu pracovní činnosti uvedeného v pátém sloupci resortního seznamu. Okruh zaměstnání uvedený v resortním seznamu je taxativní a zvýhodnění nelze přiznávat dalším zaměstnáním srovnávacím způsobem.

2. Organizace jsou oprávněny zařazovat jednotlivá zaměstnání do příslušné pracovní kategorie pouze podle té části, která se na ni podle popisů v záhlaví vztahuje. U zaměstnání v dopravě /03/II. pracovní kategorie/, stavebnictví /07/II. pracovní kategorie/, strojírenství /10/II. pracovní kategorie/, společných povolání /14/II. pracovní kategorie/ a zaměstnání v zahraničí /16/II. pracovní kategorie/ mohou být podle těchto částí resortního seznamu zařazována zaměstnání, jež jsou vykonávána ve všech odvětvích resortu

paliv a energetiky. Organizace tak nesmí vykazat jako zaměstnání preferované pracovní kategorie zaměstnání, které není uvedeno v resortním seznamu FMPE, a to ani tehdy, je-li uvedeno v seznamu jiného resortu a výkon práce je prováděn za srovnatelných pracovních a hygienických podmínek.

3. Pro zařazování zaměstnání do preferovaných pracovních kategorií platí, že při výkonu práce na pracovištích I. a II. pracovní kategorie se převaha těchto rizikových prací sleduje v pozorovacím období kalendářního měsíce, s výjimkou vybraných vedoucích technickohospodářských pracovníků uvedených pod bodem C/I/b.
4. Z hlediska příslušných ustanovení zákona a nařízení vlády se v resortu paliv a energetiky pro zařazení do preferované pracovní kategorie rozlišují tyto skupiny pracovníků:
 - A - dělníci
 - B - provozní údržbáři a montéři
 - C - technickohospodářští pracovníci

A. Dělníci

Do preferované pracovní kategorie se zařazují dělnická povolání, v nichž se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně rizikové práce uvedené v popisu pracovní činnosti v pátém sloupci resortního seznamu.

Jestliže povaha zaměstnání nebo provozní důvody vyžadují, aby pracovník střídal různé druhy pracovních činností, je rozhodující, zda u něho časově převažovala v pozorovacím období jednoho kalendářního měsíce pracovní

činnost odůvodňující zařazení zaměstnání do preferované pracovní kategorie či nikoliv. Přitom je třeba sledovat v tomto pozorovacím období jednotlivé hodiny odpracované při výkonu činnosti zařazené do preferované pracovní kategorie a určit činnost, která převažovala s ohledem na celkový počet pracovních hodin v měsíci.

Odpracuje-li pracovník nadpoloviční rozsah celkové měsíční pracovní doby /včetně případné práce přesčas/ podle popisu pracovní činnosti výslovně uvedeného v resortním seznamu, bude mu celý měsíc hodnocen v preferované pracovní kategorii /např. pracovník takové zaměstnání vykonával 96 hodin z celkového počtu 187 hodin v měsíci a čtyř hodin přesčasové práce - riziková práce převažovala a celý měsíc bude hodnocen v preferované pracovní kategorii/.

127:292,5
10

Odpracuje-li takto méně nebo polovinu pracovní doby, hodnotí se mu celý měsíc ve III. pracovní kategorii, popřípadě ve II. pracovní kategorii, pokud takové zaměstnání v převažujícím rozsahu vykonává.

B. Provozní údržbáři a montéři

I. Podle § 16 zákona se zaměstnání provozních údržbářů a zaměstnání pracovníků dělnických povolání při montážích, opravách a údržbě technologických zařízení zařazují do preferované pracovní kategorie, jestliže se vykonávají za zvlášť obtížných pracovních podmínek v průběhu kalendářního měsíce převážně na pracovištích, kde více než polovina ostatních pracujících vykonává práce, pro něž je jejich zaměstnání zařazeno do preferované pracovní kategorie, a jsou-li vystaveni stejnému riziku jako tito pracovníci.

Pokud pracovník v těchto zaměstnáních splní podmínku výkonu práce převážně na preferovaných pracovištích v průběhu kalendářního měsíce a zbývající část měsíce odpracuje na pracovištích III. pracovní kategorie, zhodnotí se mu celá doba v preferované pracovní kategorii. Odpracuje-li na preferovaných pracovištích méně nebo nejvýše polovinu této doby, bude mu celý měsíc hodnocen ve III. pracovní kategorii, popřípadě ve II. pracovní kategorii, pokud takové zaměstnání v převažujícím rozsahu vykonává.

- II. Jednotlivá zaměstnání provozních údržbářů a montérů jsou uvedena v resortním seznamu. Při přerušení doby výkonu těchto zaměstnání dobami uvedenými v článku 3 této směrnice se tyto doby započítávají v preferované pracovní kategorii, pokud jsou obklopeny dobou výkonu práce podle popisu pracovní činnosti uvedeného v resortním seznamu.

C. Technickohospodářští pracovníci

- I. Při zařazování zaměstnání technickohospodářských pracovníků do preferované pracovní kategorie rozhoduje splnění časové podmínky výkonu zaměstnání na preferovaných pracovištích, t.j. doby /směn/, kterou technickohospodářští pracovníci z provozně nutných důvodů odpracují na pracovištích, kde se vykonávají zaměstnání I. a /II./ pracovní kategorie.

Ve smyslu ustanovení § 15 zákona a § 1 nařízení vlády lze zaměstnání technickohospodářských pracovníků rozčlenit na tyto skupiny:

a/ podle § 15 odstavce 3 zákona se zaměstnání technicko-hospodářských pracovníků hlubinných dolů zařazují do I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, jestliže se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně na pracovištích v podzemí hlubinných dolů.

Výčet těchto zaměstnání je uveden v resortním seznamu v části 01/I pod pořadovými čísly 07 až 11 a v části 05/I pod pořadovými čísly 06 až 11.

Za zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí hlubinných dolů se nepovažují funkce technicko-hospodářských pracovníků, do jejichž pracovní činnosti patří, kromě řízení práce pod zemí v hlubinných dolech, také řízení práce na povrchových pracovištích /kumulovaná pracovní činnost/. Tato zaměstnání se posuzují jako ostatní zaměstnání v hornictví vykonávaná pod zemí v hlubinných dolech, a to za předpokladu splnění časových podmínek;

b/ podle § 15 odstavce 2 zákona se zaměstnání vybraných vedoucích technicko-hospodářských pracovníků hlubinných dolů zařazují do I. pracovní kategorie, jestliže se vykonávají v průběhu kalendářního roku nejméně 110 pracovních dnů na pracovištích v podzemí hlubinných dolů. V takovém případě se jim započítává v I. pracovní kategorii celý kalendářní rok; odpracují-li na těchto pracovištích nižší počet směn, započítává se jim v I. pracovní kategorii poměrná část kalendářního roku odpovídající tomuto počtu pracovních dnů. Jestliže zaměstnání uvedených pracovníků netrvalo celý kalendářní rok, hranice 110 pracovních dnů a započítávané období kalendářního roku se úměrně sníží.

Výčet těchto zaměstnání je uveden v resortním seznamu v částech 01/I. a 05/I. shodně pod pořadovými čísly 12 až 28. Pro zápočet dne jako odpracovaného není rozhodující časová převaha /nadpoloviční počet hodin/ práce v podzemí, ale skutečnost, že technickohospodářský pracovník v takový den vykonával aspoň po část směny svoji práci na pracovišti v podzemí hlubinných dolů /nejméně po dobu tří hodin/.

Jestliže uvedení pracovníci odpracují na pracovištích nižší počet pracovních dní než 110 směn /příčemž do těchto směn nelze zahrnout náhradní ani jiné započitatelné doby/, započítává se jim v I. pracovní kategorii poměrná část kalendářního roku odpovídající tomuto počtu směn podle vzorce:

$$x = \frac{y \cdot 365}{110} \quad \text{nebo} \quad x = 3,32 \cdot y$$

365 - počet kalendářních dní v roce

110 - stanovený počet směn pro zápočet odpracované doby v I. pracovní kategorii

3,32- přepočítací koeficient

y - počet skutečně odpracovaných směn v podzemí

x - počet přepočtených kalendářních dní započitatelných v I. pracovní kategorii v kalendářním roce.

Přepočtený počet kalendářních dní v I. pracovní kategorii vykazuje organizace na evidenčním listě důchodového zabezpečení /dále jen "evidenční list"/. Eventuální zbytek /t.j. zlomek dne/ se zaokrouhluje směrem nahoru.

Příklad č. 1:

Zaměstnání ve funkci vedoucího útvaru péče o základní fondy v hlubinném dole bylo vykonáváno v pracovním poměru od 1. ledna 1989 do 31. prosince 1989.

- Odpracuje-li pracovník na pracovišti v podzemí 115 směn, vykáže se mu na evidenčním listě v I. pracovní kategorii 365 dní.
- Odpracuje-li pracovník na pracovišti v podzemí 90 směn, vykáže se mu na evidenčním listě 90 . 3,32, t.j. zaokrouhleně 299 dní v I. pracovní kategorii a 66 dní ve III. pracovní kategorii.

Příklad č. 2:

Zaměstnání ve funkci vedoucího útvaru péče o základní fondy v hlubinném dole bylo vykonáváno v pracovním poměru od 1. října 1988 do 31. prosince 1988. K započtení celé této doby v I. pracovní kategorii je třeba, aby pracovník odpracoval v podzemí 92 : 3,32, t.j. zaokrouhleně 28 směn.

Bude-li vybraný vedoucí technickohospodářský pracovník pracovat v průběhu kalendářního roku postupně u více organizací, posuzuje se zápočet doby zaměstnání v I. pracovní kategorii u každé organizace samostatně. Obdobně se postupuje, bylo-li zaměstnání technickohospodářských pracovníků vykonáváno u téže organizace s přerušením.

Příklad:

V zaměstnání vykonávaném v pracovním poměru od 1. ledna 1989 do 31. května 1989 odpracuje pracovník na pracovištích v podzemí 30 směn a v druhém pracovním poměru od 1. července 1989 do 31. prosince 1989 odpracuje 85 směn.

Za dobu prvního pracovního poměru vykáže organizace na evidenčním listě 30 . 3,32, t.j. zaokrouhleně 100 dní v I. pracovní kategorii a zbývající počet 51 dní ve III. pracovní kategorii.

Za dobu druhého pracovního poměru vykáže organizace na evidenčním listě celou dobu trvání pracovního poměru v I. pracovní kategorii, t.j. 184 dní /počet odfáraných směn násobený koeficientem přesahuje počet dní, za nichž pracovní poměr trval/.

c/ podle § 15 odstavce 4 písm. a/ až c/ zákona se zaměstnání technickohospodářských pracovníků hlubinných dolů, technických pracovníků báňských výzkumných ústavů a technickohospodářských pracovníků povrchových dolů /lomů/ vykonávaná pod spodní úrovní nadloží a na skrývce dolů /lomů/ na uhlí a keramické lupky se zařazují do I. pracovní kategorie, jestliže se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně na pracovištích, kde ostatní pracovníci vykonávají zaměstnání zařazená do I. pracovní kategorie.

Výčet těchto zaměstnání je v resortním seznamu uveden takto:

- ostatní technickohospodářští pracovníci hlubinných dolů a techničtí pracovníci báňských výzkumných ústavů jsou uvedeni v resortním seznamu v části 01/I pod pořadovými čísly 30 a násl. a v části 05/I pod pořadovými čísly 29 a násl.,
- technickohospodářští pracovníci dolů /lomů/ vykonávající práci pod spodní úrovní nadloží a na skrývce povrchových dolech /lomech/ jsou uvedeni v resortním seznamu v části 11/I v pracovní kategorie.

Odpracuje-li pracovník těchto zaměstnání nadpoloviční rozsah celkové měsíční pracovní doby, včetně případné práce přesčas, na takových pracovištích, hodnotí se mu celý měsíc v I. pracovní kategorii; odpracuje-li na takových pracovištích nejvýše polovinu

této doby, bude na celý měsíc hodnocen ve III. pracovní kategorii. Přitom do doby odpracované na pracovištích shora uvedených se započítávají v preferované pracovní kategorii i doby uvedené v článku 3 této směrnice, pokud jsou obklopeny dobou výkonu práce podle popisu pracovní činnosti uvedeného v resortním seznamu.

Organizace jsou povinny sledovat, kontrolovat a vyhodnocovat rozsah odpracované doby /směn/ zaměstnání uvedených pod písm. a/ až c/ a vykazovat a evidovat tyto doby pro účely zařazování zaměstnání do preferovaných pracovních kategorií;

- d/ podle § 15 odstavce 1 zákona se zaměstnání technicko-hospodářských pracovníků, která nejsou uvedena pod písm. a/ až c/, zařazují do preferované pracovní kategorie, jestliže se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce alespoň ze tří čtvrtin celkové pracovní doby na pracovištích, kde více než polovina ostatních pracujících vykonává práce, pro něž je jejich zaměstnání zařazeno do I. /II./ pracovní kategorie. Výčet zaměstnání této skupiny je uveden v resortním seznamu v částech 03, 06, 07, 09 a 15/I. pracovní kategorie;
- e/ podle § 15 odstavce 5 zákona se zaměstnání pracovníků ve vybraných báňskotechnických funkcích zařazují do I. pracovní kategorie s nárokem na starobní důchod v 60 letech, jestliže byli do těchto funkcí přeřazeni po nejméně desetiletém výkonu zaměstnání uvedeného v odstavcích 2 až 4 zákona /viz písm. a/ až c/ tohoto oddílu směrnice/ a v rámci stanovené pracovní náplně navštěvují pravidelně pracoviště hlubinných nebo povrchových dolů /lomů/, kde ostatní pracovníci vykonávají

- a/ dny pracovního klidu
- b/ doba dovolené na zotavenou, dodatkové dovolené, zvláštní dodatkové dovolené a další dovolené
- c/ doba náhradního volna za práci přesčas a ve dnech pracovního klidu
- d/ doba převedení pracovníka na jinou práci, k němuž je organizace oprávněna i bez jeho souhlasu /§ 37 odst. 3 zákoníku práce/
- e/ doba, po kterou pracovník nemohl konat práci pro překážky v práci na straně organizace včetně přerušování práce způsobeného nepříznivými vlivy /§ 129 a 130 zákoníku práce/
- f/ doba, po kterou pracovník nemohl konat práci pro důležitou osobní překážku v práci v rozsahu stanoveném pracovní právními předpisy /§ 128 zákoníku práce/, pokud pracovníkovi náleží náhrada mzdy
- g/ doba, po kterou pracovník nemohl konat práci pro překážku v práci z důvodu obecného zájmu /§ 124 zákoníku práce a § 23 zákona č. 73/1973 Sb., o branné výchově, ve znění zák. opatření Federálního shromáždění číslo 17/1976 Sb./, nejde-li o dobu zaměstnání
- h/ doba převedení pracovníka na jinou práci v zájmu ochrany zdraví jiných osob před přenosnými nemocemi /§ 37 odst. 1 písm. c/ zákoníku práce/ nebo převedení na jinou práci těhotné ženy nebo matky dítěte mladšího než devět měsíců pro výkon práce, kterou nesmějí být tyto ženy zaměstnávány /§ 37 odst. 1 písm. b/ zákoníku práce/.

To znamená, že uvedené doby se započítávají - a to i vedle sebe, v preferované pracovní kategorii za předpokladu, že pracovník vykonává zaměstnání preferované pracovní kategorie až do počátku těchto dob a po jejich skončení ihned pokračuje ve výkonu takového zaměstnání.

1. Příklad

Pracovník ve funkci inspektora bezpečnosti práce hlubinného dolu /01 38 01 I/ odfáral směnu v podzemí dne 20.1.1989 s výkonem práce podle popisu pracovní činnosti výslovně uvedeného v resortním seznamu a dále následovaly u pracovníka tyto skutečnosti:

- 21. - 22.1. dny pracovního klidu
- 23. - 25.1. čerpání dovolené na zotavenou
- 26. - 27.1. doba, kdy nekonal práci pro důležitou osobní překážku v práci /vlastní svatba/
- 28. - 29.1. dny pracovního klidu

V nastoupený den do zaměstnání 30.1.1989 odfáral tento pracovník směnu v podzemí s uvedeným popisem práce. Celá započitatelná doba, t.j. od 21. až 29.1. je obklopena dobou výkonu práce podle popisu pracovní činnosti uvedeného v resortním seznamu, a proto bude vykazována v I. pracovní kategorii.

Koná-li pracovník před počátkem uvedených dob zaměstnání zařazená do výhodnější pracovní kategorie a po jejich skončení pokračuje v práci zařazené do méně výhodné pracovní kategorie, hodnotí se uvedená doba v méně výhodné pracovní kategorii. Stejně je tomu i v případě, že před počátkem těchto dob koná pracovník zaměstnání zařazená do méně výhodné pracovní kategorie a po jejich skončení vykonává zaměstnání ve výhodnější pracovní kategorii.

II. Vybraným vedoucím technicko-hospodářským pracovníkům hlubinných dolů /čl. 2/C/I/b/ se doby uvedené v bodě I nezapočítávají jako doby, kdy tito pracovníci pracovali na pracovištích v podzemí hlubinných dolů.

III. Jako dobu zaměstnání v preferované pracovní kategorii nelze započítat zejména doby:

- a/ pracovního volna bez náhrady mzdy
- b/ neomluvené absence, nebo
- c/ výkonu trestu odnětí svobody, a to ani pokud odsouzený vykonává práce, které se jinak zařazují do preferované pracovní kategorie.

IV. Jako doba zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech se započítává při splnění podmínky obklopenosti z náhradních dob jen doba, po kterou měl občan nárok na nemocenské nebo podporu při ošetřování člena rodiny. Jestliže bylo uvedené zaměstnání přerušeno jinými náhradními dobami, započítávají se tyto doby jako doby ostatních zaměstnání v hornictví vykonávaných pod zemí v hlubinných dolech /§ 14 odst. 2 písm. b/ zákona/.

V. 1. Jako doba zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech se započítávají, jestliže jsou obklopeny touto dobou výkonu práce, doby uvedené v bodě I/2/písm. a/ až f/ a dále i doby překážek v práci na straně pracovníka z důvodu obecného zájmu, a to:

- a/ výkon funkce neuvolněného poslance Federálního shromáždění, České národní rady, Slovenské národní rady a národního výboru
- b/ výkon funkce soudce z lidu a člena výboru lidové kontroly
- c/ výkon funkce neuvolněného člena orgánu KSČ, ROH a SSM
- d/ výkon služby v Lidových milicích

- e/ výkon volebního práva
- f/ výkon občanských povinností svědka, znalce, tlumočníka a jiných osob předvolaných k jednání národního výboru nebo jeho zařízení, soudu nebo jiného státního orgánu
- g/ účast na všech úkonech potřebných ke splnění úkolů organizovaného dárcovství krve
- h/ poskytnutí první pomoci, povinné lékařské prohlídky, opatření proti přenosným nemocem, jiných naléhavých opatření léčebně preventivní péče
- i/ poskytnutí osobní pomoci při požární ochraně, živelných událostech nebo v jiných obdobných mimořádných případech.

2. Ostatní doby uvedené v bodě I/2/písm. h/ se započítávají, jestliže jsou obklopeny dobou zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, jako doby ostatních zaměstnání v hornictví pod zemí v hlubinných dolech /§ 14 odst. 2 písm. b/ zákona/, jinak jako doby zaměstnání /náhradní doby/, které těmto dobám předcházejí nebo na ně navazují.

3. Doba účasti horníka na léčebných pobytech nebo regeneračně rekondičních pobytech se považuje za dobu zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech.

VI. Opětovný výkon zaměstnání preferované pracovní kategorie po skončení náhradní doby nebo jiné započitatelné doby se pro započtení těchto dob v preferované pracovní kategorii nevyžaduje, jestliže pracujícimu za trvání uvedených dob vznikl nárok na starobní, invalidní nebo částečný invalidní důchod.

VII. 1. Doba studia žáka středního odborného učiliště připravovaného pro zaměstnání preferované pracovní kategorie se započítává jako doba zaměstnání této pracovní kategorie, jestliže se praktické vyučování provádí pravidelně na pracovištích nebo v provozech, kde se vykonávají zaměstnání I. /II./ pracovní kategorie. Jde-li o zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, započítává se takto doba studia od počátku školního roku, v němž se žák podle učebního plánu pravidelně připravuje na budoucí povolání na pracovištích v podzemí.

Totéž platí i pro pracovníky, kteří se připravují k výkonu povolání zaškolením /§ 142 zákoníku práce/.

2. Doba studia na odborných školách se zaměřením, které dává předpoklad budoucího výkonu zaměstnání zařazeného v preferované pracovní kategorii /např. střední průmyslová škola hornická či Vysoká škola báňská a pod./, nelze hodnotit v preferované pracovní kategorii.

3. Doba odborného nebo politického školení, která je podle ustanovení § 9 odst. 1 písm. g/ zákona dobou náhradní, se hodnotí v preferované pracovní kategorii, je-li obklopena dobou výkonu zaměstnání preferované pracovní kategorie.

VIII. 1. Poslancům národního výboru a členům výboru lidové kontroly, a nichž se doba výkonu funkce považuje za dobu zaměstnání /§ 46 a 49 vyhlášky/ a funkcionářům složek KCH všech stupňů i ostatních složek Národní fronty uvolněným ze zaměstnání preferované pracovní kategorie pro výkon funkce se započítává doba výkonu funkce jako doba zaměstnání pre-

ferované pracovní kategorie, jestliže se vrátili ihned po skončení výkonu funkce k tomuto zaměstnání a není pro ně výhodnější úprava podle bodu č. 2 /§ 4 odst. 1 nařízení vlády/; to platí též, jestliže v době výkonu funkce vznikl uvedeným funkcionářům nebo pozůstalým po nich nárok na dávky důchodového zabezpečení.

2. Členům závodního výboru základní organizace ROH, odborové rady na stavbě a funkcionářům základní organizace KSČ nebo ŠM, kteří byli uvolněni pro výkon této funkce na stavbě ze zaměstnání preferované pracovní kategorie, se započítává doba výkonu funkce jako doba zaměstnání preferované pracovní kategorie /§ 4 odst. 2 nařízení vlády/.

3. Doba výkonu uvedených funkcí nelze započítávat jako dobu zaměstnání v pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Pracovníkům, kteří vykonávali toto zaměstnání před výkonem funkce, se započítává při splnění podmínek uvedených v bodech 1 a 2 doba výkonu funkce jako doba výkonu ostatního zaměstnání v hornictví pod zemí v hlubinných dolech /§ 14 odst. 2 písm. b/ zákona/.

IX. Vykonávali pracovník současně dvě různá zaměstnání /na základě dvou pracovních poměrů/, z nichž jen jedno je zařazeno do preferované pracovní kategorie, vykáže každá zaměstnávající organizace na evidenčním listě důchodového zabezpečení tu pracovní kategorii, která přísluší.

Článek 4

Vedení záznamů pro účely sociálního zabezpečení

1. Povinnosti v sociálním zabezpečení u pracovníků v pracovním poměru plní organizace, u níž je pracovník zaměstnán. Organizace jsou povinny vést na evidenčních listech potřebné záznamy o skutečnostech rozhodných pro nároky na dávky, jejich výši a vyplatu a předkládat je příslušným orgánům sociálního zabezpečení.
2. Do evidenčního listu se zapisují za každý kalendářní rok po účetní uzávěrce /uzávěrce mzdových listů/, nejpozději do 30. dubna následujícího roku:
 - a/ doba trvání zaměstnání
 - b/ hrubý výdělek
 - c/ náhradní doby a doby, v nichž pracovník neměl žádný výdělek /§ 12 odst. 7 vyhlášky/.
3. U pracovníků, kteří vykonávají zaměstnání zařazené do preferované pracovní kategorie, se do evidenčního listu dále zapisují:
 - a/ doba zaměstnání započitatelná v preferované pracovní kategorii; u vybraných vedoucích technickohospodářských pracovníků se zapisuje doba zaměstnání započitatelná v I. pracovní kategorii počtem kalendářních dnů stanovených přepočtem skutečně odpracovaných dnů na pracovištích v podzemí hlubinných dolů /čl. 2/C/I/b/,
 - b/ pořadové číslo druhu činnosti podle resortního seznamu, popř. druh činnosti podle názvosloví a pořadových čísel uvedených v resortním seznamu; přitom se zvláště vyznačí výkon zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech /I. AA pracovní

kategorie/ a zaměstnání I. pracovní kategorie s různými věkovými podmínkami stanovenými pro nárok na starobní důchod

c/ označení resortu a datum účinnosti resortního seznamu, popř. datum účinnosti změny /doplňku/ resortního seznamu, podle kterého se zařazení provádí.

Potřebné skutečnosti se zaznamenávají takto:

Pořadové číslo povolání musí jednoznačně vyjadřovat jaké povolání a jakou pracovní činnost uvedenou v resortním seznamu pracovník vykonává. Proto se pořadové číslo resortního seznamu skládá ze tří dvoumístných čísel a římské číslice označující pracovní kategorii. U zaměstnání zařazených do I. pracovní kategorie se navíc písmeny AA, A, B nebo C rozlišuje věková hranice pro nárok na starobní důchod /t.j. 55, 58 nebo 60 let/. Pořadové číslo povolání je tedy sedmimístné.

První dvojčíslí vyjadřuje část resortního seznamu uvedenou v záhlaví každé části.

Druhé dvojčíslí označuje pořadové číslo povolání uvedené v prvním sloupci resortního seznamu.

Třetí dvojčíslí vyjadřuje pořadové číslo příkladu pracovní činnosti obsažené ve čtvrtém sloupci resortního seznamu.

Posledním číslem /římskou číslicí/ je číslo určující preferovanou pracovní kategorii, do níž je zaměstnání zařazeno, t.j. číslo I nebo II.

4. Název povolání se na evidenčním listě uvede podle druhého sloupce resortního seznamu.

Resortní seznam uvádí názvy povolání a čísla podle kvalifikačního katalogu společných technickohospodářských funkcí a pracovních činností, který tvoří přílohu č. 1 k výnosu FMPE č. 3 ze dne 14. srpna 1973, zatímco názvy povolání a

pracovní činnosti při sjednávání nebo změně druhu práce v pracovní smlouvě je stanoven podle platného kvalifikačního katalogu technicko-hospodářských funkcí dle příl. č. 2 k výnosu VMPSV ze dne 12. září 1984 čj.: 51-12-430-3156, o odměňování technicko-hospodářských pracovníků, v platném znění. Tento název funkce je v resortním seznamu vyjádřen křídelným známkem pod názvem povolání.

Na evidenčním listě je třeba vykazovat zásadně název povolání podle platného resortního seznamu.

Tento bod se vztahuje jen na organizace zaznamenávající takový údaj pracovníkům, o jejichž dávkách důchodového zabezpečení rozhoduje Úřad důchodového zabezpečení v Bratislavě.

Tento údaj neobsahuje tiskopis evidenčního listu /ÚDZ 89 382 0/ používaný v působnosti Úřadu důchodového zabezpečení Praha.

5. V evidenčních listech uvádí organizace druh vykonávané činnosti podle předpisů platných v době výkonu činnosti. Je-li podle nových předpisů druh činnosti zařazen do výhodnější pracovní kategorie, uvede organizace v příslušné rubrice údaje podle těchto nových předpisů za celou dřívější dobu.
6. Organizace, které nemají k dispozici vlastní přesné a úplné záznamy o době a druhu zaměstnání pracovníka nebo za celou dobu jeho pracovní činnosti, takže nemohou bezpečně ověřit dobu a druh vykonávaného zaměstnání, které by podle platných předpisů náleželo do preferované pracovní kategorie, zřizují zvláštní komise, tzv. komise pamětníků složené ze zástupců vedení závodu, dlouholetých pracovníků závodu a závodního výboru ROH, které pomáhají při zjišťování skutečností rozhodných pro přiznání výhod z preferované pracovní kategorie.

7. V předstihovém řízení podle § 152 vyhlášky jsou organizace povinny požádat na předepsaném tiskopisu SEVT příslušný úřad důchodového zabezpečení o výpis dob zaměstnání, které má tento úřad v evidenci. Žádost o tento výpis je organizace povinna odeslat nejdříve dva roky a nejpozději jeden rok před rokem, v němž pracovník dosáhne stanoveného věku pro vznik nároku na důchod a seznámit pracovníka s výpisem dob zaměstnání neprodle- ně po jeho doručení.

8. Při hodnocení zaměstnání nově zařazeného do výhodnější pracovní kategorie je nutno promítnout změnu do záznamu od začátku prokázaného výkonu, pokud to je pro pracovníka výhodnější, jinak ode dne účinnosti resortního seznamu, jímž byla změna provedena. Za tím účelem vedoucí /ředitel/ organizace zabezpečí, aby byly doplněny záznamy o době výkonu a druhu zaměstnání nově zařazených do preferované pracovní kategorie podle platného resortního seznamu, a to i pro pracovníky, kteří toto zaměstnání vykonávali již před 1. říjnem 1988. Na základě toho vedoucí /ředitel/ organizace dále zajistí, aby v evidenčním listě bylo uvedeno výhodnější zařazení za celou dřívější dobu v příslušné rubrice.

9. Pro pracující, kteří již v organizaci nepracují, organizace vystaví potvrzení o době výkonu a druhu zaměstnání zařazeného do výhodnější pracovní kategorie na předepsaném tiskopise k žádosti o důchod v případech, kdy šlo o soustavnou činnost v preferované pracovní kategorii. Docházelo-li u pracovníka k častému střídání výkonu zaměstnání I. a II. pracovní kategorie, je třeba zaslat úřadu důchodového zabezpečení opravný evidenční list, na němž postačí uvést pouze počet kalendářních dní v I. a II. pracovní kategorii, názvy povolání a příslušné číselné označení. Doklady je nutno výrazně označit "Opra-

va pracovní kategorie".

Článek 5

Časová účinnost resortního seznamu

1. Resortní seznam nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1979. Zařazují se podle něho zaměstnání vykonávaná po tomto dni. Z přechodného ustanovení § 170 zákona vyplývá, že zařazení zaměstnání vykonávaného před 1. říjnem 1988 do preferované pracovní kategorie se určuje po 30. září 1988 podle tohoto zákona, jestliže je to pro občana výhodnější a nevznikl mu nárok na důchod před 1. říjnem 1988. Pokud však bylo zařazení zaměstnání vykonávaného před 1. říjnem 1988 výhodnější podle předpisů platných v době výkonu zaměstnání, určuje se do 30. září 1988 zařazení podle těchto předpisů.
2. Při změně zařazení zaměstnání do pracovní kategorie započítává se doba zaměstnání podle nového zařazení pracovníka od počátku prokázaného výkonu zaměstnání, jestliže je to pro něj výhodnější, jinak ode dne účinnosti dodatku resortního seznamu, jímž byla tato změna provedena. To platí jen tehdy, jestliže den, od kterého se přiznává důchod, spadá do období ode dne účinnosti tohoto dodatku. Pokud došlo na základě změny v zařazení zaměstnání do I. pracovní kategorie též ke snížení věkové hranice pro nárok na starobní důchod a pracovník této hranice dovršil, považuje se za den vzniku nároku na důchod nejdříve den účinnosti dodatku resortního seznamu, jímž byla tato změna provedena.

Článek 6

Změny a doplňky resortního seznamu

1. Resortní seznam zaměstnání preferované pracovní kategorie se vydává výnosem FMPE v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a ústředním výborem Odborového svazu pracovníků hornictví a energetiky. Podle § 2 odst. 2 nařízení vlády se návrhy na vydání resortního seznamu a na jeho změny a doplňky předkládají spolu s jejich odůvodněním Koordinační komisi při FMPSV k projednání před jejich vydáním.
2. Koordinační komise projednává návrhy na doplnění a změny resortního seznamu za předpokladu:
 - a/ výkonu stejného zaměstnání zařazeného do preferované pracovní kategorie již v jiných resortech /tzv. převzatá zaměstnání z resortních seznamů jiných ústředních orgánů/
 - b/ vzniku nových zaměstnání zavedením nové technologie výroby nebo pracovního postupu, odůvodňujícího zařazení zaměstnání do preferované pracovní kategorie
 - c/ nově získaných poznatků vědeckými nebo zdravotnickými institucemi o škodlivosti látek u některých zaměstnání /např. karcinogeny/.
3. Návrhy na doplnění resortního seznamu je třeba kromě obecných údajů, t.j. název povolání, popis pracovní činnosti, počty pracovníků apod., dokládat zdravotnickou dokumentací podle jednotlivých let za poslední pětiletí s udáním procenta pracovní neschopnosti, její délky, výskytu, příčin a četnosti invalidity a výsledky měření intenzity, rozsahu a druhu škodlivin působících na pracující,

zjištěné hygienickými stanicemi. K návrhům je třeba přiložit písemné stanovisko příslušného odborového orgánu.

4. Návrhy státních podniků /organizací/ mohou být federálnímu ministerstvu paliv a energetiky podávány jednou do roka, a to k 30. září běžného roku a musí obsahovat uváděné náležitosti. Stejnopis návrhu zašle organizace také ústřednímu výboru Odborového svazu pracovníků hornictví a energetiky. Návrhy, které dojdou FMPE a ÚVOS PHE po 30. září příslušného roku, budou projednávány až v následujícím roce, stejně jako návrhy, které budou vyžadovat dalšího doplnění.

Článek 7

Členění resortního seznamu

Základním kritériem pro systematické uspořádání resortního seznamu je výčet druhu rizikových prací, činností a zaměstnání, které jsou uváděny pod jednotlivými body v části I a II přílohy č. 1 a v příloze č. 2 a 3 nařízení vlády.

U každého zaměstnání v resortním seznamu jsou uvedeny údaje v šesti sloupcích.

V prvním sloupci je uvedeno dvojmístné pořadové číslo zaměstnání.

Druhý sloupec obsahuje název povolání a jeho číslo podle příslušného kvalifikačního katalogu. Názvy povolání navazují na terminologii kvalifikačních katalogů vydaných v rámci racionalizace práce a mzdových soustav. Číslo dělnických povolání jsou složena z čísla odvětví, z čísla dílu kvalifikačního katalogu a z pořadového čísla povolání.

U katalogů technickohospodářských pracovníků jsou názvy funkcí převzaty z kvalifikačního katalogu společných technickohospodářských funkcí a pracovních činností, který tvoří přílohu k dříve platnému výnosu FMPE č. 3/1973 o odměňování technickohospodářských pracovníků v organizacích v působnosti FMPE, popř. příloha k obdobnému předpisu jiného ústředního orgánu.

Ve třetím sloupci je uveden číselný znak povolání, který odpovídá jednotné klasifikaci zaměstnání, vydané vyhláškou Federálního statistického úřadu č. 97/1985 Sb. ^{3/}. Tento údaj je pomocným vodítkem a slouží pro lepší orientaci.

Ve čtvrtém sloupci je uvedeno dvoumístné pořadové číslo příkladu pracovní činnosti.

V pátém sloupci je zahrnut popis pracovní činnosti, který odůvodňuje zařazení zaměstnání do preferované pracovní kategorie.

Šestý sloupec je určen poznámce, která případně stanoví další podmínku pro hodnocení zaměstnání v preferované pracovní kategorii.

Článek 8

Řešení sporů a zařazení zaměstnání do příslušné pracovní kategorie

1. K řešení sporných případů zařazení zaměstnání do preferované pracovní kategorie se v organizacích ustanovují zvláštní komise složené ze zástupců útvarů personálního, ekonomiky práce a funkcionáře odborového orgánu. Komise je poradním orgánem vedoucích /ředitele/ organizace.

3/ popřípadě dříve platnou vyhláškou č. 129/1971 Sb.

Ve smyslu § 2 výnosu FMPE č. 6/1978 je však vedoucí /ředitel/ organizace odpovědný za to, že v evidenčních listech důchodového zabezpečení bude jako doba zaměstnání preferované pracovní kategorie vykazována jen doba zaměstnání uvedeného v resortním seznamu.

2. Spor o zařazení /hodnocení/ zaměstnání do preferované pracovní kategorie může být soudem řešen při přezkoumání rozhodnutí orgánů důchodového zabezpečení /§ 244 a násl. občanského soudního řádu/. Soud si zpravidla vyžádá posudek /vyjádření/ federálního ministerstva paliv a energetiky, popř. i ústředního výboru Odborového svazu pracovníků hornictví a energetiky. Soud není oprávněn rozhodnout o tom, že do preferované pracovní kategorie spadá určitá práce, která není zahrnuta do seznamu druhů prací uvedených v přílohách k nařízení vlády, popřípadě není uvedena v resortním seznamu.

Soudy mohou podle výsledků provedeního dokazování jen rozhodnout, že pracovník splňuje podmínky I. nebo II. pracovní kategorie v případě, že práce jím vykonávaná odpovídá některému zaměstnání zařazenému do preferované pracovní kategorie.

3. Na nesprávné zařazení do pracovní kategorie může pracující podat také stížnost ve smyslu vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú.l., o vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících.

Rovněž orgány prokuratury mohou v rámci všeobecného dozoru nad dodržováním zákonnosti řešit jednotlivé sporné případy zařazení zaměstnání do pracovní kategorie.

Podle § 108 odst. 3 zákona kontrolu správnosti a úplnosti záznamů při zařazování zaměstnání do preferovaných pracovních kategorií jsou oprávněny provést orgány sociálního zabezpečení, t.j. FMPSV, ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí republik, úřady důchodového zabezpečení a národní výbory.

Článek 9

Přechodná a závěrečná ustanovení

1. Zařazení zaměstnání technickoekonomických pracovníků do I. pracovní kategorie podle ustanovení § 4 odst. 1 nařízení vlády ČSSR č. 136/1975 Sb., o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení, zůstává za dobu před 1. říjnem 1988 beze změny a nepřehodnocuje se.
2. Kontrolou plnění úkolů vyplývajících z této směrnice pověřují ředitele odboru kádrové a sociální politiky.
3. Ruší se:
 - a/ směrnice FMPE č. 13/1980 o uplatňování resortního seznamu zaměstnání zařazených do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení
 - b/ sdělení FMPE č. 5/22/1985 o vykazování preferovaných zaměstnání v souvislosti s uplatněním II. etapy ZEÚMS.
4. Tato směrnice nabývá účinnosti dnem vydání.

Ministr paliv a energetiky ČSSR
prof. Ing. Antonín Krumník, DrSc., v.r.

Zpracoval: odbor kádrové a sociální politiky

Rozdělovník: A + zvláštní